

Vuits i nous

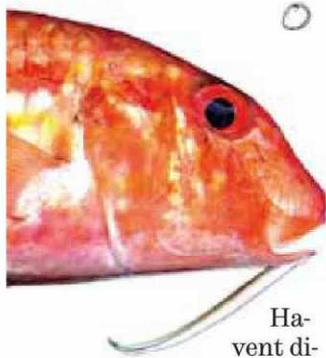
Més rogers

Manuel Cuyàs

Arran del meu article de l'altre dia sobre els molls i els rogers, jo, que sóc de Mataró i en dic *rogers*, i el meu amic Manuel Foraster, que és de Sabadell i en diu *molls*, ens vam entaular al Gelida de Barcelona, on anem sempre, i ens en vam fer servir. Deia Julieta que si la rosa no es digués rosa faria la mateixa olor. No n'estic segur perquè crec que el nom fa la cosa, però en aquest cas els dos Manuels vam compartir sabor deglutint el mateix peix de nom diferent.

Abans de sortir de casa havia trobat a la bústia un avís de Correus perquè passés a recollir un certificat. El remitent era en Joaquim M. Puyal. Què devia voler?

Havent dinat vaig anar a buscar el sobre. Mira quines coses. En Puyal, que a més del gran periodista que tothom coneix és filòleg i membre de l'Institut d'Estudis Catalans, m'enviava un treball de Joan Veny on el "nostre il·lustríssim lingüista" –paraules de Puyal– escateix l'origen del nom *roger*. Per Veny, l'hem de localitzar en l'occità *roget*. Francesc de B. Moll s'hi havia acostat fent-lo deutor del francès *rouget*, però Veny, que retreu a Moll un siste-

màtic oblit de l'origen occità de molts mots catalans, afirma que el *rouget* francès també deriva de *roget*, nom que evoca el color rosat del peix. ¿Com en català va passar de *roget* a *roger*? ¿D'on surt aquesta *r* final? Com que els pescadors distingien entre el *roget de roca* i el *roget de fang*, el contacte entre la *t* final de *roget* i la *d* de la preposició els va fer entendre que parlaven de *rogé*. L'ortografia i el diminutiu, *rogeret* –els rogers tendeixen a la miniaturització–, van acabar fixant la *r*. Veny acompanya l'estudi

amb un mapa que delimita la Catalunya que diu *roger*, la del nord, la Vella, i la que diu *moll*, la del sud, la Nova. Llàstima, Joaquim Maria, que rebés la teva amable i il·lustrativa carta a la tarda. T'hauria pogut avisar perquè t'afegissis al dinar filològic.

Explica Veny que quan Josep M. de Casacuberta Roger i Francesc de B. Moll es reunien a la Secció Filològica de l'Institut,

ANTHONY GARNER

els dos homes deien que estaven units per uns cognoms que, sent diferents, corresponien a la mateixa espècie ictiològica. Veny ho nega: *Roger* és en aquest cas un patronímic masculí germànic i *moll*, com el mateix Moll diu al seu diccionari, una "persona fluixa, feble de caràcter". No sé si Veny dispara amb arpó.

